

**Klagenemnda
for offentlige anskaffelser**

Innklagede avholdt en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av hjullaster og hjulgraver. Klagenemnda fant at innklagede hadde brukt en prisevurderingsmodell som ikke premierte relevante forskjeller, ikke hadde opplyst om tildelingskriterienes vekt og hadde brutt kravene til begrunnelse og nærmere begrunnelse. Klagers øvrige anførsel førte ikke frem.

Klagenemndas avgjørelse 3. mai 2010 i sak 2009/192

Klager: Nanset Standard AS

Innklaget: Helgeland Avfallsforedling IKS

Klagenemndas medlemmer: Magni Elsheim, Kai Krüger og Jakob Wahl

Saken gjelder: Tilbudsevaluering. Begrunnelse.

Bakgrunn:

(1) Helgeland Avfallsforedling IKS (heretter kalt innklagede) kunngjorde 30. mars 2009 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av en hjullaster og en hjulgraver.

(2) I konkurransegrunnlaget var følgende angitt under overskriften "*Kriterier for valg*":

"Valg av leverandør vil skje på basis av det økonomisk mest fordelaktige tilbudet for Helgeland Avfallsforedling IKS.

Tildelingskriterier

Funksjonalitet, samsvar med spesifisering

Leveringstid

Pris

Servicetilbud lokalt"

(3) Vedlegg 1 og 2 til konkurransegrunnlaget var kravspesifikasjoner for henholdsvis gravemaskin og hjullaster. Det fremgikk av konkurransegrunnlaget at "*disse tabellene skal fylles ut og legges ved tilbudet. Det skal oppgis om detaljer i spesifikasjonen inngår i tilbudt pris. Detaljer som ikke inngår i tilbudt pris, må fremkomme enten som tillegg og prises, eller det må klart gå frem at de ikke kan leveres*".

(4) Fra vedlegg 1 om gravemaskin hitsettes følgende utdrag:

	<i>Merknader etc.</i>	<i>Priser eks mva i hele kroner</i>
LEVERANDØR – FIRMA:		

Gravemaskin FABRIKAT og TYPE:		
Maskinvekt: ca 16,9 – 19,0 tonn		
SPESIFIKASJON		
<i>Minimum ROPS-godkjent førerhytte</i>		
<i>Luftavfjæret førerstol med varme</i>		
<i>Sikkerhetsbelte</i>		
<i>Aircondition / automatisk klimakontroll</i>		
<i>Elektrisk motorvarmer</i>		
<i>Elektrisk cupévarmer m/tidsur</i>		
<i>Vinduspusser på nedre del av frontrute</i>		
<i>Minst mulig sikthindring for fører i hytte-vindusutforming</i>		
<i>Arbeidslys, 2 stk. på bom, min. 2 stk på hyttetak (Xenon-lykter ønskelig, prises evt som tillegg)</i>		
<i>Varsellys (gult) på tak</i>		
<i>Radio og CD</i>		
<i>To-delt bom</i>		
<i>Stikkelengde 2,30 – 2,75 meter</i>		
<i>Sentralsmøring</i>		
<i>Hydraulisk opplegg for bruk av hydr.hammer, krattrydder, kost, griper, vibroplate etc.</i>		
<i>Lekkoljeslange (retur) til hydr.tank må monteres fra stikke. Kreves v/ bruk av griper</i>		
<i>Hurtigkoblingsfeste, vendbart, type S60 eller tilsvarende, m/hydr. låsing begge sider (shimsfri)</i>		
<i>Frontskjær</i>		
<i>Støttelabber bak</i>		
<i>Dekkustring – tvillinghjul (helgummierte)</i>		
<i>Verktøykasse på undervogn, begge sider</i>		
<i>Ryggekamera</i>		
TILLEGG		
<i>Tiltrotator – proporsjonalstyrt. Påmontert hydraulikkuttak tur/retur for griper</i>		
<i>Grabb – proporsjonalstyrt. For påmontering på tiltrotator. Justering av arbeidstrykk skal være mulig.</i>		
ANNET		
<i>24-timers service- og reparasjonsberedskap</i>		
<i>Årlig serviceavtale</i>		
<i>Instruksjonsbok (norsk/nordisk)</i>		
<i>Reservelelekatalog (norsk/nordisk)</i>		
<i>Verkstedhåndbok (norsk/nordisk)</i>		
<i>Gjennomgang / opplæring av fører og verkstedpersonell ved overlevering</i>		
<i>Garantiforhold (hva kan innrømmes av garanti)</i>		

<i>Leveringstid (regnet fra signert kontrakt)</i>		
= PRIS EKS. MVA.		
+ 25 % MVA.		
= SUM INKL. MVA”		

(5) Fra vedlegg 2 om hjullaster hitsettes følgende utdrag:

	<i>Merknader etc.</i>	<i>Priser eks mva i hele kroner</i>
LEVERANDØR – FIRMA:		
Hjullaster FABRIKAT og TYPE:		
Maskinvekt: ca 21 – 25 tonn		
SPESIFIKASJON		
<i>ROPS-godkjent førerhytte</i>		
<i>Luftavfjæret førerstol med varme armlener</i>		
<i>Spakstyring</i>		
<i>Sikkerhetsbelte</i>		
<i>Aircondition / automatisk klimakontroll</i>		
<i>Elektrisk motorvarmer</i>		
<i>Elektrisk cupévarmer m/tidsur</i>		
<i>Bakrute m/ pusser og spyler</i>		
<i>Arbeidsllys, min 2 stk fram- og bakover (Xenon-lykter)</i>		
<i>Radio og CD</i>		
<i>Varsellys på tak – (lysbjelke m/blinkende gule lys, plass for tekst / logo i midten)</i>		
<i>Sentralsmøring</i>		
<i>Lastarmfjæring</i>		
<i>Hydraulisk opplegg for bruk av klappvingskjær, sandstrøskuff, kost etc. (3. og 4. hydraul.funksjon)</i>		
<i>Differensialbrems begge aksler</i>		
<i>Hurtigkoblingsfeste m/hydr. låsing</i>		
<i>Heldekkende skjermer</i>		
<i>Sommerdekk på felg (skumfylte for å unngå punktering)</i>		
<i>Lastevekt m/skriver sertifisert for kjøp og salg</i>		
<i>Klargjort for el. tilkobling av mobiltlf og VHF-kom.radio</i>		
ANNET		
<i>Instruksjonsbok / CD-rom (norsk/nordisk)</i>		
<i>Reservedelekatalog / CD-rom (norsk/nordisk)</i>		
<i>Verkstedhåndbok CD-rom (norsk/nordisk)</i>		

<i>Årlig serviceavtale</i>		
<i>Garantiforhold (hva kan innrømmes av garanti)</i>		
<i>Leveringstid (regnet fra signert kontrakt)</i>		
= Sum før eventuell rabatt:		
- rabatt		
= PRIS EKS. MVA.		
+ 25 % MVA.		
= SUM INKL. MVA"		

- (6) Innen tilbudsfristen 18. mai 2009 mottok innklagede fire tilbud, deriblant fra Nanset Standard AS (heretter kalt klager) og Volvo Maskin AS (heretter kalt valgte leverandør).
- (7) I innklagedes anskaffelsesprotokoll av 28. august 2009 var følgende angitt som begrunnelse på at klager ikke ble tildelt oppdraget: *"Kun 4 stk syl på en 19 tonns hjulgraver er for lite. Medfører høyt støynivå og høyt drivstofforbruk. Mindre førervennlig miljø i hytte på maskiner. Har ikke servicetilbud lokalt, kun verkstedvogn stasjonert i Stjørdal"*. I samme dokument var begrunnelsen for at valgte leverandør ble tildelt oppdraget: *"Maskinene har meget bra førermiljø i hytte, høy miljøprofil lavt drivstofforbruk og mange detaljer som konkurrentene ikke når opp imot. God lokalt service v/ Jern og maskin trekker opp"*. I et dokument benevnt *"Vurdering av maskiner"* hadde innklagede satt opp en skjematisk oversikt over de tilbudte maskintyper, tyngde, nettoeffekt av motorene, vekt, priser, leveringstid, dekk, serviceavtaler og lignende. Anskaffelsesprotokollen og dette dokumentet ble først gjort kjent for klager i forbindelse med innklagedes tilsvaer inngitt til klagenemndas sekretariat 18. september 2009. Om tildelingskriteriene fremgikk følgende i dokumentet:

"Alle kriteriene: Der hvor prisdifferansen er minimal eller vanskelig å skille vurderes leverandørene likt.

- Pris: Vurderes i forhold til hverandre.*
- Funksjonalitet: Her ser vi på maskinenes spesifikasjoner.*
- Leveringstid: Liten betydning om maskinen har 5 eller 6 uker leveringstid, 0-10 uker gis samme skår, 10-20 uker neste trinn, 30-40 uker neste trinn og over 40 siste trinn.*
- Service lokalt: Her vurderes hvem som har best tilbud lokalt og hvor lang utrykningstid ved evt brekkasje på maskin."*

- (8) I samme vurderingsdokument var det satt opp en oversikt over de samlede totalprisene og en poengoversiktstabell. Tabellen er referert nedenfor i premiss (10) mens totalprisoversikten hitsettes:

<i>"Nanset Standard</i>	<i>m/ZW250: 2 840 000,-</i>	<i>m/ZW310: 3 085 000,-</i>
<i>Volvo</i>	<i>3 380 000,-</i>	
<i>Pon Cat</i>	<i>3 515 000,-</i>	
<i>Dosan</i>	<i>3 379 000,-"</i>	

- (9) Fra innklagedes meddelelsesbrev av 14. juli 2009 fremgikk det:

"[Vi har] vurdert følgende leverandører m/ maskiner:

<i>Leverandør</i>	<i>Hjulgraver</i>	<i>Hjullaster</i>
<i>1 Nanset Standard</i>	<i>ZW 250, ZW 310</i>	<i>ZW170Wt</i>
<i>2 Volvo Maskin AS</i>	<i>EW 160</i>	<i>L120F</i>
<i>3 Pon Equipment AS</i>	<i>M 316 D</i>	<i>950H</i>
<i>4 Doosan Bobcat AS</i>	<i>DX160W, DX170W, DX190W</i>	<i>DL400</i>

Vurdert etter følgende kriterier:

- *Funksjonalitet, samsvar med spesifikasjoner.*
- *Leveringstid.*
- *Pris.*
- *Servicetilbud lokalt.*

Tildeling av kontrakt går til Volvo Maskin AS”.

- (10) I e-post av 17. juli 2009 ba klager om nærmere begrunnelse for tildelingen, spesielt om hvilke priser som ble lagt til grunn og hvordan poengberegningen foregikk. Innklagede besvarte dette i brev av 22. juli 2009 fra hvor følgende hitsettes:

”Det er utført en rangering av leverandørene i forhold til Funksjonalitet, Leveringstid, Pris og Servicetilbud lokalt. Da det er 4 stk leverandører som har gitt pris rangeres disse fra 1 – 4 hvor 1 er best og 4 er dårligst. Det er derfor den med minst poeng som er den beste leverandøren. Der hvor leverandørene har fått samme poeng har vi vurdert disse likeverdige.

	<i>Nanset Standard</i>	<i>Volvo Maskin</i>	<i>Pon Cat</i>	<i>Doosan</i>
<i>Funksjonalitet</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>4</i>
<i>Leveringstid</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>1</i>
<i>Pris</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>2</i>
<i>Servicetilbud lokalt</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	<i>3</i>	<i>2</i>
<i>Sum</i>	<i>8</i>	<i>5</i>	<i>13</i>	<i>9</i>

Etter rangering av alle 4 punktene:

- 1. Volvo Maskin AS 5 poeng*
- 2. Nanset Standard AS 8 poeng*
- 3. Doosan Bobcat AS 9 poeng*
- 4. Pon Equipment AS 13 poeng”*

- (11) I ny e-post av 24. juli 2009 skrev klager at begrunnelsen så langt var utilstrekkelig, og klager ba om begrunnelse som var i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser. Klager ønsket spesielt at det ble redegjort for forskjellene i tildelingskriteriene og vektingen av hvert av disse. I e-post av 27. juli 2009 svarte innklagede at *”Ytterligere begrunnelse vil ikke bli gitt”*. I brev av 3. august 2009 fra klager ble det klaget over mangelfull begrunnelse og valget av leverandør. I brev av 17. august samme år av slo innklagede klagen og skrev samtidig:

”For å gi dere en nærmere forklaring på hvorfor Dere ikke når opp i konkurranse med Volvo Maskin AS kan jeg nevne følgende årsaker:

Deres hjulgraver har kun 4 sylindre, noe som gjenspeiler seg i skuffens gravekrefter Hitachi 102 KN mot Volvo 111,5 KN og stikkas gravekrefter Hitachi 83 KN mot Volvo 85,7 KN. Motor: Hitachi 107 kW v/ 2000 o/min mot Volvo 106 kW v/ 1800 o/min. Maks dreiemoment Hitachi 540 NM ved 1500 o/min mot Volvo 730 Nm v/ 1350 o/min. Foruten dette har jeg erfaring med at Cat 315 D og EW 140 C, begge mindre maskiner på ca 16 tonn, med 4 sylindre som slet med høyt drivstofforbruk, sakte fart etter vei, unødvendig høyt støynivå og stor motorslitasje over tid pga for liten motorkraft. En av årsakene til at vi skulle ha en såpass stor maskin var at vi skulle unngå dette. Kan nevne at alle konkurrentene har 6 sylindre. Dere er selvfølgelig uenige i dette, men det er mange blant meg som har reagert på at Dere for 2 år siden gikk ned til 4 sylindre.

Hjullasteren til Volvo har ett meget bra førermiljø i hytte, lite støy, høy miljøprofil, lavt drivstofforbruk og mange detaljer som ikke konkurrentene klarer å nå opp mot.

Når det gjelder service lokalt på anleggsmaskiner er Volvo unik med Jern og Maskin's stab som stiller på minuttet om det skulle oppstå problemer. Her har Dossan Bjørklund Mekaniske Verksted og Cat har stasjonert 2 stk verkstedbiler i Hemnes."

(12) Kontrakt mellom innklagede og valgte leverandør ble inngått 28. august 2009.

(13) Saken ble brakt inn for klagenemnda for offentlige anskaffelser 4. september 2009.

Anførsler:

Klagers anførsler:

- (14) Innklagede har brutt kravet til forutberegnelighet i § 5 ved at prisevalueringsmetoden ikke gjenspeiler relevante forskjeller i tilbudene. Laveste pris er gitt karakteren 1, nest laveste pris karakteren 2 osv, uavhengig av den faktiske prisforskjellen mellom tilbudene. Denne metoden innebærer at tilbyder rangert som nummer to under priskriteriet, aldri ville kunne få mer enn ett poeng høyere enn tilbyder med lavest pris. Hadde maskinene vært tilbudt gratis eller flere hundre prosent dyrere, ville prisforskjellen uansett ikke blitt verdsatt mer enn ett karakterpoeng. Videre åpner metoden for at en tilbyder som får karakteren 1 på de tre andre tildelingskriteriene, nærmest kan kreve hvilken som helst pris, fordi den samlede karaktersummen garanterer at tilbyderen vinner konkurransen. Dermed gjenspeiles ikke relevante forskjeller i tilbudene. Klager bemerker ellers at poengsetting under det enkelte kriterium er noe helt annet enn kriterienes vekt.
- (15) Innklagede har brutt kravet til forutberegnelighet i § 5 ved at tildelingskriteriet "funksjonalitet, samsvar med spesifikasjonen" ikke er vurdert opp i mot informasjonen tilbyderne oppga i spesifikasjonsskjemaet i konkurransegrunnlagets vedlegg 1 og 2. Begrunnelsen omsider avgitt av innklagede, skaper ikke inntrykk av at grunnlaget for poengsettingen var graden av samsvar mellom kravspesifikasjonen og tilbudene. Det er i evalueringen vist til forhold som ikke fremgår av kravspesifikasjonen. Slik "overskuddsinformasjon" som finnes i tilbudene, kan ikke vektlegges. Det er i kravspesifikasjonen oppdragsgiver redegjør for sine krav og ønsker, og tilbyderne forventer da at oppdragsgiveren kun vurderer de tilbudsopplysningene som har relevans for det oppdragsgiveren har bundet seg til å vurdere gjennom sine kravspesifikasjoner. Eksempelvis følger det verken direkte eller indirekte av kravspesifikasjonene eller

konkurransegrunnlaget at seks sylindere representerer større verdi for innklagede enn fire sylindere.

- (16) Innklagede har brutt forskriftens krav til begrunnelse ved å ikke opplyse om vektingen av tildelingskriteriene selv om innklagede bestemte seg for kriterienes innbyrdes vekting på forhånd. Det fremkommer nemlig av innklagedes tilsvare av 18. september 2009 at det var en hensikt bak det å la de fire kriteriene ha samme vekt.
- (17) Innklagede har brutt forskriftens krav til begrunnelse ved at det i meddelelsesbrevet ikke er gitt noen som helst opplysninger om valgte tilbuds egenskaper. Slik sett var det derfor ikke mulig for klager på bakgrunn av dette brevet å vurdere om valg av leverandør foregikk saklig, forsvarlig og i tråd med tildelingskriteriene. At det ble gitt en mer utfyllende begrunnelse etter klagen av 3. august 2009 forrykker ikke dette.
- (18) Innklagede har brutt forskriftens krav til nærmere begrunnelse ved at spørsmål fremsatt av klager ikke er besvart. Svarene på klagers spørsmål er også nødvendige for å sikre reell klagebehandling i klagenemnda. Det dreier seg ikke om etterprøving av det innkjøpsfaglige skjønnet, men om det kan sannsynliggjøres at evalueringen har vært saklig og forsvarlig og i henhold til kravene om forutberegnelighet og likebehandling. Det vises til sak 2008/112 premissene (21-30).

Innklagedes anførsler:

- (19) Innklagede gjør gjeldende at kriterienes vekting er oppgitt ettersom alle kriteriene er likevektige. Alle tilbudene er poengsatt fra en til fire hvor lavest poeng er best score. Det hadde ingen hensikt å vurdere prosentvist avstand mellom pristilbudene da det er lik vekting mellom alle kriteriene og poengutfallet dermed ville blitt det samme uansett. Dersom priskriteriet hadde hatt en høyere vekting, måtte det blitt tatt større hensyn til forskjellene mellom tilbudenenes priser. Hensikten med lik vekting på alle kriteriene er at den tilbyderer som velges må ha jevn god score på alle kriteriene. Lik vekting på tildelingskriteriene var valgt helt bevisst.
- (20) Forutberegnelighetskravet er heller ikke brutt i den øvrige tilbudsvurderingen. Leverandørene er vurdert i forhold til spesifisering. Klager må ha misforstått dersom klager mener maskinene ikke kan sammenlignes på motorytelser. Alle tilbydere vedlegger spesifikke brosjyrer på de tilbudte maskinene og det er dermed ikke bare kravspesifikasjonene som vurderes. Det fremstår som merkelig dersom en oppdragsgiver ikke skal kunne sammenligne maskinene mot hverandre.
- (21) Innklagede har gitt alle de opplysninger og begrunnelser klager trengte for å vurdere kontraktstildelingen, jf. innklagedes brev av 14. juli, 22. juli og 17. august 2009. Klager har ikke fått oppgitt konkurrentenes priser da klager hadde laveste pris og fikk best score på priskriteriet. Klager behøvde derfor ikke prisinformasjonen for å vurdere valget av valgte leverandør.

Klagenemndas vurdering:

- (22) Klager har deltatt i konkurransen og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om Klagenemnd for offentlige anskaffelser 15. november 2002 nr. 1288 § 6. Klagen er rettidig. Anskaffelsen følger etter sin opplyste verdi lov om offentlige anskaffelser 16. juli 1999 nr 41 og forskrift om offentlige anskaffelser 7. april 2006 nr 402 del I og III.

Forutberegnelighetskravet og prisevalueringen

- (23) Klager anfører at forutberegnelighetskravet i loven § 5 er brutt ved at innklagedes evaluering av tildelingskriteriet pris ikke gjenspeiler relevante forskjeller mellom tilbudene. Innklagede bestrider anførselen.
- (24) Ved vurderingen av forskjellene mellom tilbudene, herunder ved karaktersetting av pris, utøver oppdragsgiver et skjønn som bare i begrenset grad kan overprøves rettslig. Klagenemnda kan imidlertid prøve om oppdragsgivers evaluering er saklig og forsvarlig, og i samsvar med de grunnleggende kravene i loven § 5. Selv om det i prinsippet ikke er noe til hinder for å benytte en prisevalueringsmodell med intervaller, jf eksempelvis sak 2005/50 premiss (43), må oppdragsgivers poengsetting sikre at relevante forskjeller mellom tilbudene gjenspeiles i poengene tilbudene gis for de ulike tildelingskriteriene, jf forutberegnelighetskravet i § 5 (3).
- (25) Klager har vist til en rekke forhold som grunnlag for anførselen om at innklagedes evaluering ikke gjenspeiler relevante forskjeller mellom tilbudene. Klagenemnda finner det tilstrekkelig å vise til at forskjellen mellom laveste pris som fikk toppscoren ett poeng, og prisen for tilbudene som ble gitt to poeng, var 9,56 % (dette når det tas utgangspunkt i den dyreste av maskinene til prisgunstigste tilbyder). Forskjellen mellom tilbudene som fikk to poeng, og tilbudet som fikk fire poeng var 3,99 %. Det dyreste tilbudet ble altså gitt to poeng lavere uttelling enn tilbudene som ble gitt to poeng, til tross for at dyreste tilbud kun var 3,99 % dyrere enn disse. Til sammenligning fikk som nevnt disse tilbudene kun et poeng lavere uttelling enn det gunstigste tilbudet, selv om disse tilbudene var ca 9,56 % dyrere. Dette tilsier at innklagedes poenggivning har fått et vilkårlig resultat.
- (26) Innklagede har ikke fremført en annen begrunnelse for evalueringen enn at det ikke hadde noen hensikt å vurdere prosentvis avstand mellom pristilbudene, da det var lik vektning mellom alle kriteriene og poengutfallet dermed ville blitt det samme uansett. Begrunnelsen fjerner ikke inntrykket av at evalueringen er skjedd vilkårlig. Innklagede har på denne bakgrunn brutt kravet til forutberegnelighet i § 5 (3) ved å evaluere prisene vilkårlig.

Forutberegnelighetskravet og kravspesifikasjonene

- (27) Klager anfører at kravet til forutberegnelighet er brutt ved at innklagede i tilbudsevalueringen vektla informasjon som ikke ble bedt oppgitt i vedleggsskjemaene til konkurransegrunnlaget, slik som antall sylindere. Innklagede bestrider dette og viser til at tilbydere vanligvis vedlegger produktbrosjyrer og det da må være rom for å sammenligne eksempelvis de tilbudte motorytelser.
- (28) Ved tildelingsevalueringen har oppdragsgiver et vidt innkjøpsfaglig skjønn som kun i begrenset grad kan overprøves rettslig. Klagenemnda kan imidlertid prøve om evalueringen er saklig, forsvarlig og i samsvar med de grunnleggende kravene i loven § 5, samt om den er basert på konkurransegrunnlagets tildelingskriterier og riktig faktisk grunnlag.
- (29) Spørsmålet er om kravet til forutberegnelighet i § 5 (3) er brutt ved at innklagedes evaluering av klagers tilbud ikke har skjedd i samsvar med det man kunne forvente ut fra hvordan konkurransegrunnlaget og spesifikasjonsskjemaene var utformet.

- (30) Av kravet til forutberegnelighet følger det at oppdragsgivere må evaluere tilbudene i samsvar med de opplysninger som er gitt i konkurransegrunnlaget, jf. for eksempel klagenemndas saker 2009/34 premiss (19) og 2008/182 premiss (46).
- (31) Konkurransegrunnlaget hadde to vedlegg med kravspesifikasjoner for henholdsvis hjulgraveren og hjullasteren. Dette var skjemaer med mellom 29 og 35 kravspesifikasjoner som tilbyderne skulle fylle ut med pris og eventuelle merknader, jf premiss (4) og (5) ovenfor. Disse detaljerte skjemaene kan umiddelbart fremstå som uttømmende for hva som kan vurderes under tildelingskriteriet "*Funksjonalitet, samsvar med spesifikasjon*", jf klagers anførsel om dette.
- (32) Klagenemnda finner det lite nærliggende at innklagede mente å binde seg til kun å vurdere spesifikasjonene i skjemaene, eksempelvis CD-spiller og kupévarmer i maskinenes førerhytter, uten å kunne vurdere eksempelvis hestekrefter, løftekapasitet og dreiemoment – hvilket normalt vil være relevant å ta i betraktning ved kjøp av hjullaster og hjulgraver. Tildelingskriteriet "*Funksjonalitet, samsvar med spesifikasjonen*" må altså forstås slik at det er todelt, både maskinenes generelle funksjonalitet og maskinenes samsvar med spesifikasjonene i skjemaene skulle vektlegges. Klager har fremhevet at det ikke fulgte av kravspesifikasjonen at en maskin med seks sylindre representerte en verdi for innklagede. Ut ifra innklagedes redegjørelse for fordelene med en maskin med seks sylindre, sammenlignet med en maskin med fire sylindre, fremstår det ikke upåregnelig å vektlegge dette ved vurderingen av tildelingskriteriet "*Funksjonalitet, samsvar med spesifikasjonen*". Klagers anførsel fører ikke frem.

Opplyse om tildelingskriterienes vekt

- (33) Klager anfører at innklagede har brutt regelverket ved å ikke opplyse om tildelingskriterienes vekt, selv om innklagede på forhånd hadde bestemt seg for at kriteriene skulle være likevektige.
- (34) Det følger av § 22-2 (2) at oppdragsgiver "*skal angi den relative vekten som gis hvert av kriteriene*". I følge ordlyden er det en plikt til å angi hvor betydningsfullt hvert tildelingskriterium er i tilbudsvurderingen. Det kan ikke utledes noen presumsjon om vekting eller prioritering dersom ingen vekting er oppgitt, jf sak 2004/240 premiss (27).
- (35) Innklagede har i konkurransegrunnlaget oppgitt tildelingskriteriene funksjonalitet, leveringstid, pris og lokalt servicetilbud. Det står ingenting om hvilken vekt hvert av disse kriteriene har. Dette innebærer et brudd på forskriften § 22-2 (2).

Begrunnelse i meddelelsesbrevet

- (36) Klager har anført at begrunnelseskravet er brutt ved at det ikke var mulig for klager å vurdere om kontraktstildelingen var i tråd med regelverket og tildelingskriteriene, på bakgrunn av den begrunnelsesinformasjonen som fremkom av meddelelsesbrevet av 14. juli 2009. Innklagede bestrider dette.
- (37) Spørsmålet er om innklagedes begrunnelse i meddelelsesbrevet inneholdt "*tilstrekkelig informasjon om det valgte tilbudet til at leverandøren kan vurdere om oppdragsgivers valg har vært saklig og forsvarlig, i samsvar med angitte tildelingskriterier*", jf. § 20-16 (1), ved at kun opplisting av tilbydere og tildelingskriterier var foretatt.

- (38) I klagenemndas sak 2009/45 premiss (24) ble det uttrykt at begrunnelseskravet må ses i lys av bestemmelsens formål, og at begrunnelsen må ha et slikt innhold at leverandøren får mulighet til å vurdere hvorvidt tildelingsbeslutningen var saklig og forsvarlig, basert på korrekt grunnlag og i samsvar med tildelingskriteriene. I Eidsivating lagmannsretts kjennelse i sak LE-2005-183161 ble det blant annet uttalt at *"bare en begrunnelse som gir anbyderen en mulighet til å vurdere om det er grunnlag for klage eller grunnlag for å begjære tildelingsbeslutningen 'satt til side'"* kunne tilfredsstille forskriftens krav til begrunnelse.
- (39) I begrunnelsen inntatt i innklagedes meddelelsesbrev av 14. juli 2009 er det en oversikt over hvilke hjulgravere og hjullastere de forskjellige tilbyderne har tilbudt. Videre nevnes tildelingskriteriene og at valget av leverandør er vurdert etter disse. Til slutt opplyses det om hvem som er valgte leverandør. Det opplyses med andre ord ingenting om selve vurderingen og innklagede har dermed brutt forskriften § 20-16 (1).

Nærmere begrunnelse etter anmodning

- (40) Klager anfører så at innklagede har brutt regelverket ved at klagers spørsmål etter kontraktstildelingen ikke ble besvart, hvilket har forverret klagers mulighet til å vurdere tildelingen. Innklagede bestrider dette.
- (41) Det følger av § 20-16 (4) at etter skriftlig anmodning fra en tilbyder, skal en oppdragsgiver *"senest innen 15 dager etter anmodningen"* gi en *"nærmere begrunnelse for hvorfor [...] leverandøren ikke tildeles kontrakt"*, samt opplyse om *"det valgte tilbudets egenskaper og fordeler"*. I nemndpraksis er det lagt til grunn at det valgte tilbudet skal sammenlignes med anmodende tilbyders tilbud og at kravet til begrunnelsens innhold og omfang i en viss grad må fastsettes ut fra innholdet i anmodningen, jf blant annet sak 2008/112 premiss (25).
- (42) I e-post av 17. juli 2009 etterspør klager poengsum, årsak til at tilbudet ikke ble valgt, rangering av leverandører, vektlagte vurderingsmomenter, poengberegninger, priser og prisforskjeller. I brev fra innklagede av 22. juli 2009 er en oversikt over leverandørenes oppnådde poengsum på hvert tildelingskriterium, rangering av tilbyderne basert på poengscore og en opplysning om at det er *"den med minst poeng som er beste tilbyder"*. Innklagede nektet å opplyse om priser fordi det ikke var slik at laveste pris ville bli tildelt kontrakten. Klager etterlyste igjen en mer inngående begrunnelse med valgte tilbuds egenskaper og relative fordeler i e-post av 24. juli 2009, hvilket innklagede besvarte i e-post av 27. juli 2009 med at *"ytterligere begrunnelse vil ikke bli gitt"*.
- (43) Klagenemnda ser at innklagede har besvart deler av klagers begrunnelsesanmodninger, mens andre deler er ubesvart. Totalpriser har innklagede nektet å opplyse klager om selv etter klagenemnda begynte sin saksbehandling. Det valgte tilbudets egenskaper er heller ikke inntatt i begrunnelsen. Begrunnelsen gitt i brev av 22. juli 2009 kan derfor ikke sies å tilfredsstille forskriftens krav til nærmere begrunnelse.
- (44) Etter klagen av 3. august 2009 fra klager til innklagede, ga innklagede en mer fylldig begrunnelse i brev av 17. august 2009, referert ovenfor i premiss (11). Men ettersom denne begrunnelsen er gitt etter 15 dagers fristen, har nemnda ikke sett hen til den ved vurderingen av om begrunnelsesplikten er oppfylt, jf § 20-16 (4) og klagenemndas sak 2009/45 premiss (30). Innklagede har dermed brutt § 20-16 (4).

Konklusjon:

Helgeland Avfallsforedling IKS har brutt kravet til forutberegnelighet i loven § 5 (3) ved å evaluere tilbudsprisene vilkårlig.

Helgeland Avfallsforedling IKS har brutt forskriften § 22-2 (2) ved å ikke angi hvilken vekt hvert av tildelingskriteriene har.

Helgeland Avfallsforedling IKS har brutt forskriften § 20-16 (1) ved å ikke gi en begrunnelse i meddelelsesbrevet som tilfredsstiller forskriftens krav.

Helgeland Avfallsforedling IKS har brutt forskriften § 20-16 (4) ved å ikke gi en nærmere begrunnelse som tilfredsstiller forskriftens krav.

Klagers øvrige anførsel førte ikke frem.

For klagenemnda,

3. mai 2010

Magni Elsheim

